

A *ZB.*

**PROGRAM SURADNJE
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I
VLADE PORTUGALSKE REPUBLIKE
U PODRUČJIMA JEZIKA, OBRAZOVANJA I ZNANOSTI,
KULTURE, ŠPORTA I MLADIH
ZA RAZDOBLJE 2018. – 2021.**

Vlada Republike Hrvatske i Vlada Portugalske Republike, u daljnjem tekstu „potpisnice“, potaknute željom za razvijanjem i unapređenjem suradnje između dviju zemalja u područjima jezika, obrazovanja i znanosti, kulture, športa i mladih te u skladu s Ugovorom između Republike Hrvatske i Portugalske Republike o suradnji na područjima kulture, prosvjete i znanosti, potpisanim u Lisabonu, dana 14. travnja 1998., odlučile su uspostaviti sljedeći Program suradnje:

**POGLAVLJE I.
JEZIK**

**Članak 1.
Područja suradnje**

1. Potpisnice će poticati projekte suradnje s ciljem promicanja hrvatskog i portugalskog jezika i kulture u objema zemljama.
2. Potpisnice će poticati nadležne ustanove u područjima jezika i kulture na uspostavljanje izravne suradnje, u okviru svojih nadležnosti, sa sličnim ustanovama druge potpisnice.

**Članak 2.
Suradnja u području jezika**

1. Portugalska potpisnica iskazuje svoju namjeru nastavka djelovanja lektorata za portugalski jezik i kulturu na Odsjeku za romanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te unapređenja djelovanja Centra za portugalski jezik / Camões, I.P., smještenog u prostorijama Sveučilišta u Zagrebu, kao i suradnje vezane uz nastavu portugalskog jezika i kulture na Sveučilištu u Zadru.
2. Portugalska potpisnica izražava svoju spremnost surađivati, u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu, u obuci nastavnika koji predaju portugalski kao strani jezik (PFL), prevoditelja i tumača, kroz program gostujućih nastavnika i *on-line* seminara.
3. Portugalska potpisnica izražava svoju spremnost na suradnju sa Sveučilištem u Zagrebu, u razvoju programa obuke za nastavnike koji su hrvatski državljani, u posebnom području portugalskog kao stranog jezika (PFL), ako hrvatske vlasti budu zainteresirane za usvajanje portugalskog kao izbornog jezika u nastavnom planu i programu u hrvatskom obrazovnom sustavu, to jest u srednjim školama.

✓ Z.B.

4. Hrvatska potpisnica izražava svoje zadovoljstvo dosadašnjim radom lektorata portugalskog jezika i kulture na Odsjeku za romanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te izražava želju za nastavkom rada lektorata portugalskog jezika i kulture.
5. Portugalska potpisnica izražava svoje zadovoljstvo dosadašnjim radom lektorata hrvatskoga jezika i književnosti na portugalskom javnom sveučilištu / Sveučilištu u Lisabonu.
6. Poštujući načelo uzajamnosti, i uzimajući u obzir uvjete članka 24., portugalska potpisnica snosi troškove portugalskog lektorata na Odsjeku za romanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a hrvatska potpisnica snosi troškove lektorata hrvatskoga jezika i književnosti na portugalskom javnom sveučilištu / Sveučilištu u Lisabonu.
7. Potpisnice će poticati izravnu razmjenu predavača jezika i kulture obiju zemalja, između sveučilišta i drugih odgovarajućih ustanova visokoškolskog obrazovanja.

**Članak 3.
Razmjena stipendija**

1. Portugalska potpisnica će, putem Camões, I.P., dodijeliti na godišnjoj i uzajamnoj osnovi te na temelju prijave, stipendije hrvatskim studentima, istraživačima i predavačima portugalskog jezika i kulture, pod uvjetima raznih programa stipendiranja Camões, I.P., o čemu se više informacija može pronaći na njegovoj internetskoj stranici.
2. Portugalska potpisnica pozdravlja prijave hrvatskih studenata, istraživača i predavača na gore navedene programe, sa svrhom unapređivanja proučavanja i nastave portugalskog jezika i kulture u Republici Hrvatskoj.
3. Hrvatska potpisnica će godišnje, na uzajamnoj osnovi, dodijeliti portugalskim studentima i istraživačima stipendije za preddiplomski, diplomski ili poslijediplomski studij hrvatskog jezika i književnosti te stipendije za sudjelovanje na ljetnom tečaju hrvatskog jezika i kulture.
4. Hrvatska potpisnica će osigurati razdoblje od ukupno mjesec dana godišnje za razmjenu predavača visokog obrazovanja jezika i kulture obiju zemalja.

**Članak 4.
Suradnja preko interneta**

Portugalska potpisnica ima na raspolaganju, u Virtualnom centru Camões, sadržaje, usluge i *e-learning* platformu koji se odnose na odgovarajuća područja kao što su nastava / učenje portugalskog jezika i širenje portugalske kulture.

H ZB.

Članak 5. Potpora izdavaštvu

1. Portugalska potpisnica, putem svog programa potpore izdavaštvu Camõesa I.P., daje potporu objavljivanju radova autora portugalskog jezika koji se prevode na druge jezike i radova o temama koje se odnose na portugalski jezik i kulturu. Hrvatski izdavači se pozivaju da podnesu svoje prijave na mrežnoj stranici Camões, I.P. (<http://www.instituto-camoes.pt>).
2. Hrvatska potpisnica, putem Sektora za razvoj kulture, Službe za knjigu i nakladništvo, Ministarstva kulture Republike Hrvatske, daje potporu stranim izdavačima za prijevod književnih djela hrvatskih autora na strane jezike. Pozivaju se portugalski izdavači da se prijave na Javni poziv na mrežnim stranicama Ministarstva kulture Republike Hrvatske (www.min-kulture.hr/prijavnice).

POGLAVLJE II. OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

Članak 6. Razmjena podataka i dokumentacije

Potpisnice izražavaju svoje zanimanje za uspostavljanje učinkovitih mehanizama razmjene podataka i obrazovnih materijala u svrhu omogućavanja i stjecanja uzajamnog znanja o obrazovnim sustavima obju zemalja, i to u sljedećim područjima:

- a) pedagoške inovacije;
- b) obrazovanje mladih i stručno osposobljavanje;
- c) poticanje školskog uspjeha i sprječavanje ranog napuštanja školovanja;
- d) obrazovanje i osposobljavanje odraslih osoba;
- e) financiranje, upravljanje i osposobljavanje ljudskih resursa u obrazovanju.

Članak 7. Razmjena stručnjaka

Potpisnice predlažu razmjenu stručnjaka, pod uvjetima koji bi se utvrđivali od slučaja do slučaja, u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, vezano uz suradnju u sljedećim područjima:

- a) izrada nastavnih programa i njihova provedba;
- b) stručno osposobljavanje mladih;
- c) obrazovanje i osposobljavanje odraslih osoba.

Članak 8. Priznavanje istovrijednosti diploma

Potpisnice će surađivati na pitanjima priznavanja istovrijednosti svjedodžbi osnovnih i srednjih škola za državljane druge zemlje, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

J *ZB.*

**Članak 9.
Suradnja između škola**

Potpisnice će poticati suradnju između osnovnih, srednjih i stručnih škola, kao i razmjenu nastavnika, obrazovnih stručnjaka i učenika u skladu s njihovim raspoloživim financijskim sredstvima, od slučaja do slučaja i pod uvjetima koji će biti utvrđeni.

**Članak 10.
Učenje jezika, književnosti, povijesti i zemljopisa**

Potpisnice mogu, u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, od slučaja do slučaja, podupirati inicijative kojima je cilj razvoj učenja jezika, kulture, povijesti i zemljopisa zemlje druge potpisnice.

**POGLAVLJE III.
Znanost i visoko obrazovanje**

**Članak 11.
Suradnja u području visokog obrazovanja**

1. Potpisnice će poticati i promicati suradnju između ustanova visokog obrazovanja Republike Hrvatske i Portugalske Republike.
2. U tom cilju potpisnice će poticati:
  - a) izravne kontakte i suradnju između njihovih ustanova visokog obrazovanja, radi promicanja studija hrvatskog i portugalskog jezika i književnosti;
  - b) otvaranje, na temelju uzajamnosti, lektorata hrvatskog i portugalskog jezika i književnosti;
  - c) razmjenu nastavnika;
  - d) razmjenu dodiplomskih i poslijediplomskih studenata; i
  - e) razmjenu informacija o visokom obrazovanju u svrhu lakšeg upoznavanja sa sustavima visokog obrazovanja, uzimajući u obzir priznavanje diploma, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom koje je na snazi tijekom ovoga Programa.

**Članak 12.
Suradnja u području znanstvenog istraživanja**

1. Potpisnice će poticati znanstvenu suradnju između zainteresiranih istraživačkih ustanova objiju zemalja.
2. Potpisnice izražavaju želju za ostvarivanjem sljedećih oblika znanstvene suradnje:
  - a) razmjena znanstvenika i stručnjaka;
  - b) razmjena znanstvenih informacija i publikacija;
  - c) sudjelovanje znanstvenika i stručnjaka na simpozijima, znanstvenim i stručnim skupovima organiziranim na državnom području zemlje druge potpisnice.

**POGLAVLJE IV.
KULTURA I UMJETNOST**

**Članak 13.
Suradnja u području kulture i umjetnosti**

1. Radi očuvanja i promicanja razvoja kulture i umjetnosti, obje će potpisnice poticati razmjenu osoba i aktivnosti, informacija i promidžbe o kulturnim i umjetničkim projektima i programima, koji vode boljem uzajamnom razumijevanju i znanju o umjetnosti i baštini zemlje druge potpisnice, u skladu s njihovim raspoloživim financijskim sredstvima.
2. Potpisnice izražavaju naročiti interes za intenziviranjem kulturne suradnje između dviju zemalja na razvijanju zajedničkih mjera zaštite i očuvanja Mediteranske prehrane upisane na UNESCO-ov Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.
3. Potpisnice će razmatrati, u skladu s njihovim raspoloživim financijskim sredstvima, realizaciju inicijativa usmjerenih na intenziviranje kulturne suradnje između dviju zemalja, i to u područjima baštine, arheologije, arhiva, muzeja, glazbe, scenskih umjetnosti, likovnih umjetnosti, fotografije, knjižnica, knjige i kinematografije.
4. Portugalska potpisnica će nastaviti razvijati godišnji program kulturnih aktivnosti preko Veleposlanstva Portugalske Republike u Zagrebu, uz potporu Camões, I.P.

**Članak 14.
Suradnja u području baštine**

Potpisnice će podupirati suradnju između hrvatskih i portugalskih ustanova za zaštitu i očuvanje kulturne baštine, kao i razmjenu stručnjaka i informacija, uzimajući u obzir mogućnost i dostupnost financijskih sredstava za tu namjenu u vrijeme svake aktivnosti.

**Članak 15.
Suradnja u području arhiva**

Potpisnice će podupirati izravnu suradnju između nacionalnih državnih arhiva u objema zemljama te potpisivanje protokola vezanih uz uzajamnu suradnju na istraživanju arhivskog gradiva, razmjenu stručnjaka, publikacija i dokumentacije.

**Članak 16.
Suradnja u području muzeja**

Potpisnice će podupirati suradnju između hrvatskih i portugalskih muzeja, kao i razmjenu stručnjaka, informacija i dokumentacije iz područja muzeja i muzeologije objiju zemalja.

**Članak 17.
Suradnja u području glazbe**

1. Potpisnice će poticati razmjenu informacija osobito po pitanjima vezanim uz autorska prava.

2. Portugalska potpisnica će poticati sudjelovanje hrvatskih umjetnika i ansambala na festivalima koji se organiziraju u Portugalskoj Republici, putem postojećih programa potpore umjetnosti, i to Programa potpore umjetnosti, koje provodi Opća uprava za umjetnost (*Direção-Geral das Artes / DGARTES*), kao i razmjenu relevantnih informacija o ostalim dostupnim projektima i programima, putem postojećih sredstava komunikacije.
3. Hrvatska potpisnica će poticati sudjelovanje portugalskih umjetnika i ansambala na festivalima koji se organiziraju u Republici Hrvatskoj, putem postojećih programa potpore umjetnosti, koje provodi Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.
4. Potpisnice će promicati suradnju između glazbenih organizacija mladih u objema zemljama i njihovo sudjelovanje na međunarodnim natjecanjima u zemlji druge potpisnice, putem odgovarajućeg informiranja i širenja postojećih povezanih projekata i programa, poput Orkestra mladih Europske unije.

Članak 18.

Suradnja u području izvedbenih umjetnosti

1. Potpisnice će poticati i podržati, kad god je to moguće, suradnju između njihovih kazališta, razmjenu glumaca, redatelja i koreografa, kao i organizaciju zajedničkih izvedbi, i razmjenu informacija i promidžbe o postojećim projektima i programima izvedbene umjetnosti.
2. Portugalska potpisnica će poticati sudjelovanje hrvatskih izvedbenih umjetnika i ansambala na kulturnim događajima koja se organiziraju u Portugalskoj Republici, putem postojećih programa potpore umjetnosti, i to Programa potpore umjetnosti, koje provodi Opća uprava za umjetnost (*Direção-Geral das Artes / DGARTES*).
3. Hrvatska potpisnica će poticati sudjelovanje portugalskih izvedbenih umjetnika i ansambala na festivalima koji se organiziraju u Republici Hrvatskoj, putem postojećih programa potpore umjetnosti, koje provodi Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.

Članak 19.

Suradnja u području likovne umjetnosti

1. Potpisnice će poticati razmjenu likovnih izložbi za vrijeme trajanja ovoga Programa.
2. Hrvatska potpisnica će poticati predstavljanje hrvatskih izložbi u Portugalskoj Republici, putem postojećih programa potpore umjetnosti, koje provodi Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.
3. Portugalska potpisnica će podržavati predstavljanje portugalskih izložbi u Republici Hrvatskoj, putem postojećih programa potpore umjetnosti, i to Programa potpore za internacionalizaciju umjetnosti, koji provodi Opća uprava za umjetnost (*Direção-Geral das Artes / DGARTES*), kao i poticati sudjelovanje umjetničkih društava na postojećim manifestacijama vizualnih umjetnosti u Republici Hrvatskoj.

Članak 20.

Suradnja u području knjižnica i književnosti

1. Potpisnice će podržati izravnu suradnju između svojih nacionalnih knjižnica u objema zemljama, kao i razmjenu stručnjaka. Broj stručnjaka, vrijeme i trajanje njihova posjeta utvrdit će se izravnim dogovorima između ustanova.

J ZB.

2. Potpisnice će podržavati financiranje projekata koji će unaprijediti suradnju između nacionalnih i narodnih knjižnica obiju zemalja, stvaranje uvjeta za formiranje knjižničnih zbirki na hrvatskom i portugalskom jeziku u narodnim knjižnicama, zajednički projekt čitanja u knjižnicama, uspostavu sestrinskih odnosa među knjižnicama te poticati korištenje suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija u promicanju knjižnične djelatnosti u objema zemljama.
3. Potpisnice će podržati predstavljanje hrvatskih i portugalskih djela u svojim knjižnicama.
4. Potpisnice će podržati prevođenje, razmjenu autora i druge mehanizme širenja književnosti dviju zemalja u okviru mogućnosti koje utvrde nadležna nacionalna tijela.
5. Portugalska potpisnica, putem Opće uprave za knjige, arhive i knjižnice (*Direção-Geral do Livro, dos Arquivos e das Bibliotecas / DGLAB*), nastavit će razvijati godišnje programe – Potpore za prevođenje portugalskih autora i Potpore za objavljivanje portugalske ilustracije i stripova – u svrhu promicanja širenja portugalske književnosti u Republici Hrvatskoj.
6. Hrvatska potpisnica, putem Sektora za razvoj kulture i umjetnosti, Službe za knjigu i nakladništvo, Ministarstva kulture Republike Hrvatske daje potporu stranim izdavačima za prijevod književnih djela hrvatskih autora na strane jezike.

Članak 21.

Suradnja u području audiovizualnih djelatnosti

1. Potpisnice će poticati suradnju između kinoteke Hrvatskog državnog arhiva i portugalske kinoteke.
2. Potpisnice će poticati suradnju između Hrvatskog audiovizualnog centra (HAVC) i Instituta za kinematografiju i audiovizualnu djelatnost (*Instituto do Cinema e do Audiovisual, I.P. / ICA, I.P.*).
3. Potpisnice će poticati sudjelovanje na međunarodnim filmskim festivalima organiziranim u zemlji druge potpisnice.
4. Potpisnice će poticati organizaciju tjedana filma u zemlji druge potpisnice.
5. Pojediniosti gore navedene suradnje će se utvrditi putem izravnih kontakata između nadležnih tijela obiju zemalja.

Članak 22.

Uvjeti realizacije aktivnosti iz ovoga poglavlja

1. Potpisnice smatraju da će realizacija bilo koje aktivnosti ovisiti o financijskim sredstvima uključenih tijela.
2. Broj stručnjaka, vrijeme i trajanje posjeta i njezini tehnički / financijski uvjeti, kao i oni koji se odnose na razmjenu umjetničkih izložbi dogovorit će, od slučaja do slučaja, obje potpisnice, putem nadležnih tijela, tijekom trajanja ovoga Programa.

H
ZB

POGLAVLJE V. ŠPORT I MLADI

Članak 23.

Suradnja u područjima športa i mladih

1. Potpisnice će poticati suradnju između njihovih športskih organizacija u područjima tjelesnog obrazovanja i osposobljavanja, tjelesne aktivnosti za poboljšanje zdravlja i športa, borbe protiv dopinga i nasilja u športu, u svrhu prepoznavanja značajne obrazovne, društvene i rekreacijske uloge športa i zajedničkog razvoja športa u objema zemljama, putem razmjene relevantnih informacija i dokumentacije.
2. Potpisnice će podupirati i poticati suradnju između organizacija mladih obiju zemalja, putem razmjene informacija i dokumentacije, s ciljem boljeg upoznavanja njihove situacije s mladima.

POGLAVLJE VI. OPĆE I FINACIJSKE ODREDBE

Članak 24.

Odabir lektora

Uvjeti odabira i raspodjele lektora na visokoškolskim ustanovama potpisnice primateljice odredit će se protokolima potpisanim između tih ustanova i onih uključenih u nastavu i širenje jezika potpisnice pošiljateljice.

Članak 25.

Razmjena polaznika tečajeva jezika i književnosti i ljetnih tečajeva

1. Uvjeti razmjene stipendija za portugalski jezik i kulturu (članak 3.) su oni uključeni u Program stipendiranja Camões, I.P., koji je detaljno opisan na mrežnoj stranici: <http://www.instituto-camoes.pt/activity/o-que-fazemos/bolsas-estudo/bolsas-camoes>.
2. Uvjeti razmjene stipendija za hrvatski jezik i kulturu su oni koje je predvidjelo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, a detaljno su opisani na mrežnoj stranici <https://mzo.hr/>.

Članak 26.

Odredbe o razmjeni studenata

Uvjeti i troškovi koji se odnose na razmjenu studenata bit će razrađeni u aktu odobrenja razmjene, u skladu s pojedinim programom.

28

Članak 27.

Opće odredbe o razmjeni nastavnika visokog obrazovanja, znanstvenika i stručnjaka

1. Potpisnice će dostaviti, diplomatskim putem, prijedloge vezane uz razmjenu pojedinaca i izaslanstava, barem tri mjeseca prije njihovog dolaska, uključujući sljedeće informacije:
  - a) životopis nastavnika visokog obrazovanja, znanstvenika ili stručnjaka koji sudjeluje u razmjeni;
  - b) projekt detaljne studije ili radnog programa koji će se odvijati u prihvatnoj ustanovi;
  - c) pismo preporuke matične ustanove;
  - d) pozivno pismo prihvatne ustanove.
2. Potpisnica primateljica će prenijeti svoj odgovor potpisnici pošiljateljici u roku od mjesec dana nakon primitka gore navedenih dokumenata.

Članak 28.

Financijske odredbe o kratkoročnim razmjenama i razmjenama znanstvenika i stručnjaka

Financijske odredbe za kratkoročne razmjene i posjete (do petnaest dana) i razmjene znanstvenika i stručnjaka su sljedeće:

- a) potpisnica pošiljateljica snosit će troškove međunarodnog putovanja;
- b) potpisnica primateljica snosit će troškove hotelskog smještaja i dnevnica, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 29.

Opće odredbe o razmjeni stručnjaka u području kulturne suradnje

1. Potpisnica pošiljateljica obavijestit će potpisnicu primateljicu o svom prijedlogu tri (3) mjeseca prije predloženog datuma odlaska.
2. Potpisnica pošiljateljica će potpisnici primateljici dostaviti sve potrebne informacije o akademskim i stručnim kvalifikacijama predloženih osoba za razmjenu kao i o predloženom radnom programu, trajanju boravka te sve druge informacije koje bi se mogle smatrati korisnima.
3. Potpisnica primateljica obavijestit će potpisnicu pošiljateljicu o svojoj odluci najmanje trideset (30) dana prije predloženog datuma odlaska.
4. Potpisnica pošiljateljica će obavijestiti potpisnicu primateljicu o točnom datumu odlaska najmanje petnaest (15) dana unaprijed.

Članak 30.

Opće odredbe o razmjeni izložbi

1. Potpisnica pošiljateljica obavijestit će potpisnicu primateljicu, najmanje godinu dana unaprijed, o terminima i temi izložbe koja se priprema.

J.B.

2. U svrhu poduzimanja odgovarajućih priprema za izložbu, potpisnica pošiljateljica dostavit će osnovne tehničke informacije o izložbi koja će se prikazati, kao i materijale neophodne za tiskanje kataloga (predgovor, popis predmeta, fotografije, itd.) najmanje tri (3) mjeseca prije otvorenja izložbe.
3. Potpisnice će se dogovoriti o datumu dolaska izložbenih materijala na određeno mjesto.

Članak 31. Financijske odredbe o razmjeni izložbi

Uzimajući u obzir uvjete gornjeg navedenog Članka 22., financijske odredbe o razmjeni izložbi su sljedeće:

- a) potpisnica pošiljateljica snosit će troškove prijevoza izložbe do i od glavnog grada potpisnice primateljice;
- b) troškove prijevoza izložbi unutar državnog područja potpisnice primateljice, u slučaju kad se izložbe organiziraju u više od jednog mjesta, izravno će se utvrditi između potpisnica;
- c) potpisnica primateljica snosit će troškove organizacije izložbe, uključujući troškove unajmljivanja prostora, sigurnosti i tehničke pomoći (skladišta, troškove postavljanja, osvjetljenja, grijanja, rastavljanja izložbe i tiskanja materijala kao što su plakati, katalogi i pozivnice);
- d) potpisnica primateljica bit će odgovorna za promociju izložbe;
- e) potpisnica pošiljateljica snosit će troškove osiguranja izložbe tijekom prijevoza i održavanja izložbe;
- f) u slučaju štete, potpisnica primateljica dostavit će potpisnici pošiljateljici besplatno potpunu dokumentaciju o uzroku štete, kako bi olakšala potpisnici pošiljateljici ostvarivanje ugovorenog osiguranja, potraživanjem naknade štete od osiguravajućeg društva;
- g) potpisnica primateljica nije ovlaštena restaurirati oštećene izložke bez suglasnosti potpisnice pošiljateljice;
- h) sve financijske odredbe ovoga Programa primjenjivat će se na troškove vezane uz posjet povjerenika i, kada je to potrebno, osoba čija je prisutnost potrebna za postavljanje i rastavljanje izložbe;
- i) potpisnice će se dogovoriti o broju osoba koje prate izložbu, kao i o trajanju njihovog boravka.

Članak 32. Osnovna zdravstvena zaštita

U pogledu razmjena i posjeta koji se održavaju u okviru ovoga Programa, potpisnica primateljica dužna je, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, osigurati nužnu zdravstvenu zaštitu osobama čije trajanje boravka na državnom području njezine zemlje, u okviru ovoga Programa, prelazi tri mjeseca, radi sudjelovanja u specijalizaciji, znanstvenim ili stručnim studijima.

13

Članak 33.
Drugi oblici suradnje

Odredbe ovoga Programa ne sprječavaju potpisnice da dogovore, diplomatskim putem, bilo koje druge oblike suradnje koje smatraju prikladnima.

Članak 34.
Završne odredbe

1. Ovaj Program stupa na snagu datumom njegova potpisivanja i ostaje na snazi do 31. prosinca 2021., osim ako ne prestane proizvoditi svoje učinke ranije u skladu sa stavkom 2. ovoga članka. Ako novi Program ne bude sklopljen do 31. prosinca 2021., trajanje ovoga Programa se automatski produljuje do datuma stupanja na snagu novog Programa.
2. Svaka potpisnica može okončati trajanje učinaka ovog Programa pisanom obaviješću drugoj potpisnici šest (6) mjeseci unaprijed.
3. U slučaju prestanka trajanja učinaka ovoga Programa, aktivnosti koje su započete temeljem ovoga Programa i u tijeku su u trenutku prestanka njegovih učinaka provest će se prema njegovim odredbama i uvjetima do njihova okončanja, osim ako se potpisnice ne dogovore drukčije.

Potpisano u Lisabonu, dana 11. svibnja 2018., u dva izvornika, svaki na hrvatskom, portugalskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlika u tumačenju, mjerodavan je engleski tekst.

ZA VLADU
REPUBLIKE HRVATSKE

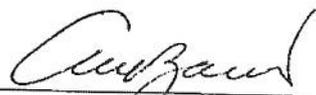

Zdravka Bušić

Državna tajnica

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

ZA VLADU
PORTUGALSKE REPUBLIKE

Ana Paula Zacarias

Državna tajnica za europske poslove
Ministarstvo vanjskih poslova